

İSLAMDA GÜNLÜK HAYATA İLİŞKİN KURALLAR

İslam dini Müslümanın 24 saatini düzenleyen, insanların mutlu ve huzurlu olarak yaşayabilmesi için kurallar koyan bir dindir. İnsanlar günlük yaşantısı içerisinde birtakım davranışlar yaparlar. Bu davranışların İslam'ın çizmiş olduğu sınırlar içerisinde olması gerekir. Bir Müslüman günahlardan ve haramlardan uzak durmalı, kazancını helal yoldan kazanmalı, sözlerine dikkat etmeli, kırıcı olmamalıdır. Gerek yalnızken gerek de insanlar içindeyken Allah'ın kendini gördüğü duygusuyla hareket etmelidir. Bu sayede kötülüklerden uzak durur. Her insanın başına bir polis koyamayız. Fakat her insanın kalbine Allah sevgisini ve Allah korkusunu yerleştirebilirsek başında polis yokken de suç işlemez çünkü Allah'ın kendisini gördüğünü bilir. Bu duyguya **İHSAN** denir.

HARAM: Allah'ın Kur'an'ı Kerimde kesin olarak yasakladığı iş ve davranışlar. İçki, kumar, zina, şirk gibi
HELAL : Allah'ın yasaklamadığı iş ve davranışlardır.(Çalışarak rızık kazanmak)

GÜNAH: Allah'ın yasakladığı, hoş görmediği iş ve davranışları yapmaktır. Yalan söylemek, gıybet etmek

SEVAP: Allah'ın yapılmasını emrettiği iş ve davranışları yapmak,. bu davranışlar karşısında Allah'ın verdiği ödüldür. İbadetleri yerine getirmek, salih amel işlemek

EKONOMİK HAYAT : Bütün peygamberler Allah'ın elçisi olmalarının yanında helal rızık için çaba göstermişlerdir. Örneğin; Hz. İdris terzi, Hz. Davut demirci ve Hz. Zekeriya marangoz olarak bilinmektedir. Bir Müslümanın helalinden kazanmalı ve helalinden yemelidir. Dinimiz, çalışmayı emrederken haksız kazancı yasaklar. Allah Teâlâ, Nisâ suresinin 29. Ayetinde **“Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret olması hali müstesna, mallarınızı, bâtıl (haksız ve haram yollar) ile aranızda (alıp vererek) yemeyin...”** buyurmaktadır.

Ayrıca ekonomik hayatta faizden, rüşvetten, tefecilikten, kumardan her türlü haksız kazançtan uzak durmalıdır. Sevgili Peygamberimiz de bir hadisinde “Rüşvet alan da veren de cehennemdedir” buyurarak rüşvet alıp-vermenin ne kadar büyük bir günah olduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle her türlü rüşvetten uzak durmaya çalışmalıyız. Eğer işveren ise çalıştırdığı insanlara hak ettiğini vermeli, çalışanı ise aldığı parayı hak etmelidir. Müslümanlar aynı zamanda kazancının fazla olan kısmını ihtiyaç sahipleriyle paylaşmalıdır.

BESLENME: Bir Müslüman haram gıdadan uzak durmalı, helal gıdalarla beslenmelidir. Bedenimiz Allah tarafından bize verilen bir emanettir. Bu emaneti en iyi şekilde korumalıyız, sağlığınıza zarar verecek yiyecek ve içeceklerden uzak durmalıyız. Helal olan yiyecek ve içecekleri tüketirken israftan kaçınmalıyız. Dinimiz insanların beden ve ruh sağlığına zarar verecek yiyecek ve içecekleri yasaklamıştır. Bunların başında alkol ürünleri gelir. Yüce Rabb'imiz, **“Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.” Maide 90** buyurmaktadır.

İçki, insanın akıl ve ruh sağlığını bozar, verem ve kanser gibi pek çok hastalığa neden olur. Can ve mal kaybına neden olan trafik kazalarına yol açar. Ailelerin yıkılmasına, kavga ve cinayet gibi birçok kötülüğe neden olur. Bütün bu özelliklerinden dolayı bira, rakı ve şarap gibi alkol ürünlerini içmek dinimize göre haramdır. Sigara akciğer ve gırtlak kanserinin en önemli sebebidir. Bu sinsi illetten de uzak durmalıyız. Yiyecek ve içeceklerin temizliğine dikkat etmeliyiz. Bazı yiyecek ve içecekler haram olmayabilir fakat fazlasını kullanmak eğer sağlığınıza zarar veriyorsa uzak durmalıyız. Unu tuzu ve şekeri sınırlı tüketmeliyiz çünkü bu gıdalar ileride tansiyon ve şeker hastalığına sebep olabilir. Günümüzde özellikle çocuklarımız çikolata ve gazlı içecekleri fazla tüketmektedir. Bu durum obeziteye ve ileride birtakım hastalıklara yol açar, bir insanın hasta olmadan önce tedbir alması daha önemlidir. Elimizde olmayan sebeplerle hasta olursak da en kısa sürede tedavi olmalıyız

İNSANİ İLİŞKİLER: Dinimiz, söz ve davranışlarımızın güzel olmasını ister. Sevgili Peygamberimizin de buyurduğu gibi **“Müslüman elinden ve dilinden başkalarının güvende olduğu kimsedir”** Bu nedenle insanlarla olan ilişkilerimizde uymamız gereken bazı kurallar vardır. Bunlara uymak aynı zamanda bir Müslümanın güzel ahlakının ifadesidir. Bir Müslüman başka insanlarla ilişkilerinde kırıcı olmamalı, sevgi ve saygılı davranmalı. Karşılaştığı insanlara selam vermeli tanıyor ise hal ve hatırını sormalı karşımadaki kişi eğer üzgünse hal ve hatırını sormalı bir problemi varsa yardımcı olmaya çalışmalıyız. Tanıdığımız insanlar hastalandığında ziyaret etmeliyiz. Borç para istediğinde eğer paramız varsa vermeliyiz. Sevinçli günlerinde (düğün, doğum günü vb.) yanlarında olmalı onların sevinçlerini paylaşmalıyız.

İnsan hata yapabilen bir varlıktır. Bizler hayatta bazen istemeyerek de olsa hata yapabiliriz. Böyle durumlarda mazur görülme ve affedilmek isteriz. İnsanlar da başkalarıyla ilişkilerinde zaman zaman hata yapabilir, kırıcı olabilirler. Dinimiz bu tür durumlarda bizden hoşgörülü ve affedici olmamızı ister. Allah Teâlâ, “Şimdi sen hoş görü ile güzel bir şekilde muamele et” buyurur. Peygamberimiz ise “**Hoş görülü ol ki hoş görülesin**” buyurur.

İslam, insan ilişkilerinde sakınmamız gereken bazı haramlar koymuştur. Bunların başında kibir gelir. Kibir; kendini beğenmek, başkalarını küçük ve hor görmektir. Allah Teala “Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kendini beğenmiş övünüp duran kimseleri asla sevmez.” Lokman/18 buyurmaktadır.

Sakınmamız gereken haramlardan biri de peşin hükümlü davranarak insanlar hakkında kötü düşündürmektir. Sevgili Peygamberimiz “**kötü zandan sakınınız zan sözlerin en yalanıdır**” buyurmuştur

Ayrıca doğru da olsa yanlış da olsa başkalarının arkasından onların hoşlanmayacağı şekilde konuşmak da dinimizde haram kabul edilir. Buna **gıybet** denir. Dost ve arkadaşlarımızla sevdiklerimizle aramızı bozan gıybet, iftira, insanlar arasında laf taşımak ve su-i zanda bulunmak gibi haramlardan uzak durmaya çalışmalıyız. Sürekli gıybet eden, insanlar arasında laf taşıyanlarla oturup kalkmamalıyız. Böyle durumlarda onları uyarmalı ve yaptıklarının yanlış olduğunu güzel bir üslupla onlara iletmeliyiz. Her ne şekilde olursa olsun başkalarına lakap takmamalı ve onlarla alay etmemeliyiz. İslam dini, insan ilişkilerinde yukarıda saydığımız bazı davranışların yanı sıra cana kıymayı, sihir ve büyü yapmayı, başkalarına haksızlık etmeyi, kul hakkı yemeyi, kamu malına zarar vermeyi, yetim hakkı yemeyi, masum insanlara iftira atmayı, kıskançlığı, yalan söylemeyi ve yalancı şahitlik yapmayı yasaklamıştır. Bu tür kötü davranışlar insanlarla aramıza kin ve düşmanlığın girmesine yol açar. Bu nedenle dinimizin yasakladığı bu tür haramlardan sakınmalı ve güzel davranışlarda bulunmaya gayret etmeliyiz. Böylece hem dünyada hem de ahirette huzurlu ve mutlu oluruz.

GIYİM VE KUŞAM: Bir Müslüman erkek ve kadın Allah’ın emrettiği ölçüde giyinmelidir. Dinimizin giyim kuşam konusunda koyduğu kuralların başında örtünme gelir. Buna göre erkeklerin, göbekte diz kapağı arasını; kadınların ise el, ayak ve yüz dışındaki bütün vücutlarını örtmesi gerekir.

Giyim kuşamımızda dinimizin emirlerini hem de örf ve adetlerimizi dikkate almalıyız. Pijama ile misafirlerimizi karşılamamalıyız. Kadınlar dışarı çıkarken sade giyinmeli, vücut hatlarını belli edecek giysiler giymemeli, yürürken ve konuşurken de edep ölçülerine dikkat etmeli, dikkat çekecek hal ve tavırlarından uzak durmalıdırlar. Kadınlar evinde kocası içi süslenebilir fakat dışarıda bir başkası görsün diye süslenilmemelidir. Kur’an-ı

Kerim’de Nûr suresinin 30. ayetinde erkeklere gözlerini haramdan sakınmaları ve iffetlerini korumaları emredilirken bir sonraki ayette ise kadınlara hitap edilerek şöyle buyrulur: “Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini (harama bakmaktan) korusunlar; namus ve iffetlerini esirgesinler. Görünen kısımları müstesna olmak üzere, zinetlerini teşhir etmesinler. Baş örtülerini, yakalarının üzerine (kadar) örtsünler.” Nur/31 Giyim-kuşam hususunda dinimizin koyduğu ölçülerden biri de temiz ve sade giyinmektir. Sevgili Peygamberimiz temiz ve sade giyinir, bizlere de böyle giyinmeyi tavsiye ederdi.

OYUN VE EĞLENCE: Bir Müslüman yerine göre eğlenebilir, oyun oynayabilir. Buradaki sınırdaki özellikle düğünlerde kadınların kendi aralarında, erkeklerinde de kendi aralarında eğlenmelidir. Oyun oynarken de kadınlık ve erkeklikte vakarını korumalı, aşırı gitmemelidir. Örf ve geleneklerimize uygun bir şekilde oyun oynamalıyız. İslam’a göre içinde isyan, inkâr ve ahlaksızlık gibi İslam dininin hükümlerine aykırı sözler ve mesajlar içeren, kişiyi günaha, umutsuzluğa ve karamsarlığa sevk eden müzik çeşitlerinin söylenmesi ve dinlenmesi yasaktır.

Bidat ve hurafeler; Kur’an ve sünnete aykırı olan, akli bir temeli olmayan inanç ve davranışlardır. Örneğin; ağaçlara çaput bağlamak, cansız varlıklardan dilekte bulunmak, bazı kabir ve türbelere kurban adamak dinde yeri olmayan bidat ve hurafelerden bazılarıdır. Bazı bidat ve hurafelerin nedeni bilgisizliktir. Örneğin akşamları tırnak kesmenin uğursuzluk getireceği, bilgisizlikten kaynaklanan bir inanıştır. Çünkü geçmiş dönemlerde tırnakları akşam değil, gündüz kesmenin tavsiye edilmesinin nedeni; karanlık nedeniyle tırnağın evde yiyeceklerin içine düşeceği endişesidir. Bu hassasiyet, zamanla bir hurafe hâline gelmiştir. Bidat ve hurafelerin dinimizde yeri yoktur. Müslümanlar, Kur’an ve sünnete göre yaşarlar. Dua ve dileklerini doğrudan Allah’tan isterler, kötü şeylerden korunmak için Allah’a sığınır. Kur’an ve sünnet, hayatımızın her alanına dair örnekler belirler. Bu nedenle bu iki kaynağa göre hayatımızı düzenlersek bidat ve hurafelere ihtiyacımız kalmaz.

Bazı Bidat ve Hurafeler

Boyu ölçülen çocuğun boyunun kısa kalacağı inancı, Cincilik, falcılık, Muska, nazar boncuğu takma âdeti Nazardan korunmak için ev ve işyerlerine diş, kemik, tırnak gibi nesnelere asmak, Kurşun dökmek Haftanın bazı günlerinde iş yapmanın uğursuzluk getireceği inancı Türbelerden medet ummak, orada yatanlardan dua ile istekte bulunmak